

1. feladat (5+12=17 pont)

a) Adja meg a $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = \infty$ definícióját! (Az x_0 a D_f torlódási pontja.)

b) A definíció alapján mutassa meg, hogy $\lim_{x \rightarrow -1} \frac{2-7x}{x^2+2x+1} = \infty$!

Mo. a) $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = \infty$ ha minden $P > 0$ számhoz létezik $\delta(P) > 0$, melyre $|x - x_0| < \delta(P)$ esetén $f(x) > P$. **(5p)**

b) Legyen $P > 0$. Ekkor, ha $|x + 1| < 1$ **(3p)**

$$\frac{2-7x}{x^2+2x+1} = \frac{2-7x}{|x+1|^2} > \frac{2}{|x+1|^2} > P \quad \text{(5p)}$$

pontosan akkor teljesül, ha

$$|x+1| < \sqrt{\frac{2}{P}}, \quad \text{(2p)},$$

$$\text{így } \delta(P) = \min\left(1, \sqrt{\frac{2}{P}}\right). \quad \text{(2p)}$$

2. feladat (19 pont)

Osztályozza az $f(x) = \frac{|x+3|\sin(x^2+2x)}{x^3+2x^2-3x}$ függvény szakadási helyeit!

Mo. A függvény az 0, -3, 1 pontok kivételével folytonos. **(2p)**

$$\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin(x^2+2x)}{x^2+2x} \cdot \frac{(x+2)|x+3|}{x^2+2x-3} = -2 \quad \text{(3p)}$$

így a 0 pontban a függvénynek megszüntethető szakadása van **(2p)**

$$\lim_{x \rightarrow -3\pm} f(x) = \lim_{x \rightarrow -3\pm} \frac{|x+3|}{x+3} \cdot \frac{\sin(x^2+2x)}{x^2-x} = \pm \frac{\sin 3}{12} \quad \text{(4p)}$$

így az -3 pontban a függvénynek véges ugrása van **(2p)**

$$\lim_{x \rightarrow 1\pm} f(x) = \lim_{x \rightarrow 1\pm} \frac{|x+3|\sin(x^2+2x)}{x^2+3x} \cdot \frac{1}{x-1} = \pm\infty \quad \text{(4p)}$$

így az 1 pontban a függvénynek lényeges szakadása van **(2p)**

3. feladat (18 pont)

Hol differenciálható az $f(x) = 2^{x^2-1} \arcsin \frac{x+3}{2}$ függvény? Határozza meg az érintőegyenésének egyenletét az $x = -2$ pontban!

Mo. $D_f = [-5, -1]$ (2p) . $f(-2) = \frac{4\pi}{3}$ (2p)

$$f'(x) = \ln 2 \cdot 2x \cdot 2^{x^2-1} \arcsin \frac{x+3}{2} + \frac{2^{x^2-1}}{\sqrt{4-(x+3)^2}} \quad (5p)$$

$D_{f'} = (-5, -1)$ (2p) . $f'(-2) = \frac{-16\pi \ln 2}{3} + \frac{8}{\sqrt{3}}$ (3p) , így az érintőegyenest
egyenlete $y = \left(\frac{-16\pi \ln 2}{3} + \frac{8}{\sqrt{3}} \right) (x+2) + \frac{4\pi}{3}$ (4p)

4. feladat (18 pont)

Határozza meg a legbővebb intervallumokat, ahol az $f(x) = e^{-2x^2-3x+4}$ függvény konvex, illetve konkáv! Hol vannak a függvény inflexiós pontjai?

Mo. $D_f = \mathbb{R}$, $f''(x) = \left(e^{-2x^2-3x+4}(-4x-3) \right)' = e^{-2x^2-3x+4}((-4x-3)^2 - 4)$ (6p) , és
 $f''(x) = 0$ ha $x = -\frac{5}{4}$, $x = -\frac{1}{4}$ (4p) .

	$(-\infty, -\frac{5}{4})$	$-\frac{5}{4}$	$(-\frac{5}{4}, -\frac{1}{4})$	$-\frac{1}{4}$	$(-\frac{1}{4}, \infty)$	
f''	+	0	-	0	+	(6p)
f	\cup	infl. p.	\cap	infl. p.	\cup	

tehát a függvény konvex a $(-\infty, -\frac{5}{4}]$ és a $[-\frac{1}{4}, \infty)$ intervallumon, konkáv a $[-\frac{5}{4}, -\frac{1}{4}]$ intervallumon, és a $x = -\frac{5}{4}$, $x = -\frac{1}{4}$ pontokban inflexiós pontja van (2p)

5. feladat (9+10+9=28 pont)

Számolja ki az alábbi határértékeket!

a) $\lim_{x \rightarrow 0} \operatorname{ctg}(3x^2) \operatorname{arctg}(4x^2)$ b) $\lim_{x \rightarrow 2+} (x-2)^{x^2-4x+4}$ c) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\operatorname{sh}(2x-3)}{\operatorname{ch}(2x+3)}$

Mo. a) $\infty \cdot 0$ típusú határérték (2p)

$$\lim_{x \rightarrow 0} \operatorname{ctg}(3x^2) \operatorname{arctg}(4x^2) = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\operatorname{arctg}(4x^2)}{\operatorname{tg}(3x^2)} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\frac{8x}{1+16x^4}}{\frac{6x}{\cos^2(3x^2)}} = \frac{4}{3} \quad (7p)$$

b) 0^0 típusú határérték (2p)

$$\lim_{x \rightarrow 2+} (x-2)^{x^2-4x+4} = \lim_{x \rightarrow 2+} \left(e^{\ln(x-2)} \right)^{x^2-4x+4} = e^{\lim_{x \rightarrow 2+} (x^2-4x+4) \ln(x-2)} \quad (3p)$$

és

$$\lim_{x \rightarrow 2^+} (x^2 - 4x + 4) \ln(x - 2) = \lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{\ln(x - 2)}{\frac{1}{(x-2)^2}} = \lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{\frac{1}{x-2}}{\frac{-2}{(x-2)^3}} = 0 \quad (4\text{p})$$

tehát a keresett határérték $e^0 = 1$ **(1p)**

$$\text{c) } \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\text{sh}(2x - 3)}{\text{ch}(2x + 3)} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{e^{2x-3} - e^{3-2x}}{e^{2x+3} + e^{-2x-3}} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{e^{2x}}{e^{2x}} \cdot \frac{e^{-3} - e^{3-4x}}{e^3 + e^{-4x-3}} = e^{-6} \quad (9\text{p})$$

IMSC feladat (8 IMSC pont)

Igazolja, hogy az $f(x) = \arctg(x^2)$ függvény egyenletesen folytonos az értelmezési tartományán!

Mo. $D_f = \mathbb{R}$. **(1p)** Ha egy függvény deriváltja (létezik és) korlátos (egy $K < \infty$ korláttal), akkor a függvény egyenletesen folytonos **(1p)**, hiszen a Lagrange-féle középérték-tétel szerint:

$$|f(x_2) - f(x_1)| = |(x_2 - x_1)f'(\xi)| \leq |x_2 - x_1|K, \quad x_1, x_2 \in D_f, \xi \in (x_1, x_2)$$

így bármely $\varepsilon > 0$ esetén ha $|x_2 - x_1| < \frac{\varepsilon}{K} = \delta(\varepsilon)$, akkor $|f(x_2) - f(x_1)| < \varepsilon$. **(2p)**

Esetünkben $f'(x) = \frac{2x}{1+x^4}$ **(1p)** korlátos **(1p)**, hiszen folytonos, és $\lim_{x \rightarrow \pm\infty} f'(x) = 0$ **(2p)**. (Egy alkalmas $[-\Omega, \Omega]$ intervallumon kívül $|f'(x)| < \varepsilon$, és az intervallumon belül Weierstrass I. tétele értelmében f' korlátos.)
